

Brüssel, 15.7.2020
COM(2020) 318 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**Lähituleviku tegevuskava, et tagada ELi tervishoiusüsteemi valmisolek COVID-19
puhanguteks**

ÜLEVAADE – ÜHISHANKED

Ühishanke leping – õiguslik alus ja eesmärgid

ELi institutsioonide nimel ja koos riikidega, kes on ühishanke lepinguga ühinenud, kiitis komisjon 10. aprillil 2014 heaks ühishanke lepingu,¹ et osta vaktsiine, viirusevastaseid ravimeid ja meditsiinivahendeid tõsiste piiriüleste terviseohtude puhuks. Alates 2020. aasta aprillist on ühishanke lepingule alla kirjutanud kõik 27 ELi liikmesriiki, Ühendkuningriik, kolm EMP riiki (Norra, Island ja Liechtenstein) ning Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Montenegro, Serbia, Põhja-Makedoonia ja Kosovo^{2,3}. Need riigid võivad osaleda mis tahes tulevases ühises hankemenetluses. Ühishanke lepingule on alla kirjutanud 37 partnerit ja see hõlmab 537 miljonit inimest. Ühise hankemehhanismi eesmärk on parandada liikmesriikide valmisolekut hädaolukordadeks ja luua meditsiinivahendite varu juba enne hädaolukorra tekkimist. Algselt ei olnud hankemehhanism mõeldud kasutamiseks hädaolukorras, kuid praegune olukord näitab, kui tähtis on valmisolek, ning hankemehhanism on suure surve all. Sellest hoolimata on mehhanism juba osutunud kasulikuks.

COVID-19ga seotud ühishangete praktiline kord ja rakendamise kiirus

COVID-19 kontekstis kasutatakse äärmiselt kiireloomulise olukorra tõttu läbirääkimistega menetlust. See tähendab, et potentsiaalsed pakkujad tehakse kindlaks turuanalüüsi abil ja pakkumuse saavad esitada ainult kutsutud ettevõtjad. Kui pakkumus on heaks kiidetud, saavad osalevad liikmesriigid oma tellitud või broneeritud koguse meditsiinivahendeid. Tarnimise määr sõltub siiski tootjate tootmisvõimsusest ja kohaldatavatest jaotuskriteeriumidest. Meditsiinivahendite saadaolevate koguste lõpliku eraldamise eest vastutab spetsiaalne juhtkomitee. Komisjon on teinud omal algatusel ettepaneku mitme erandmeetme kohaldamiseks, et menetlust kiirendada. Menetlus on aeglane seepärast, et kokku tuleb koguda kõikide huvitatud liikmesriikide taotlused meditsiinivahendite vajaduse kohta ja see võtab aega, samuti kulub aega, kuni ettevõtted/turg tellimusele reageerivad.

Käimasolevad COVID-19ga seotud ühishanked

Käivitatud on viis ühishankemenetlust, mis hõlmavad isikukaitsevahendeid, hingamisaparaate ja laboriseadmeid. Alates aprilli algusest saavad liikmesriigid isikukaitsevahendite esimese hanke raames tellida kindaid ning alates mai algusest ka kombinesoone. Teise hanke raames saavad liikmesriigid alates aprilli algusest tellida kaitseprille, näokaitseid ja maske. Kolmanda hanke raames saavad liikmesriigid alates 15. aprillist tellida hingamisaparaate. Neljanda hanke raames saavad liikmesriigid alates maist tellida laboriseadmeid. Viies ühishange algatati 17. juunil, selle raames saab tellida intensiivravi ravimeid.

Liikmesriigid saavad lepingute raames tellida isikukaitsevahendeid, hingamisaparaate ja laboriseadmeid. Ühe aasta jooksul hangitavate **kriitiliste tarnete** kogueelarve ülemmäär on **3,3 miljardit eurot**⁴.

¹ Ühishanke lepingut käsitlevad sätted on esitatud otsuse 1082/2013/EL artiklis 5.

² Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 (1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

³ Pärast Euroopa Ülemkogu 26. märtsi 2020. aasta üleskutset avada ühishanke leping Lääne-Balkani riikidele algasid arutelud kuue asjaomase partneriga. Mõned riigid ei ole veel riiklikke heakskiitmisemenetlusi lõpule viinud. Kuni nad teavitavad komisjoni II lisa esitamisega, ei võeta neid arvesse ühishanke juhtkomitees ühisele kokkuleppele jõudmisel ega kvalifitseeritud häälteenamuse või lihthäälteenamuse saavutamisel.

⁴ Suurema lepingute arvu korral võib ülemmäära muuta.

Vajaduse korral võib igal ajal alkatada täiendavaid ühishankeid. Selleks on vaja vähemalt nelja liikmesriigi ja komisjoni taotlust.